

Δρ. Στυλιανός Γ. Γώγος
Οικονομικός Αναλυτής
sgogos@eurobank.gr

Ευχαριστούμε την κυρία
Παρασκευή Πετροπούλου
(Οικονομική Αναλύτρια) και τον
κύριο Δρ. Θεόδωρο Σταματίου
(Ανώτερο Οικονομολόγο) για τα
χρήσιμα σχόλια και τις
παρατηρήσεις τους.

ΠΗΤΡΑ ΜΗ ΕΥΘΥΝΗΣ

Το παρόν εκδόθηκε από την Τράπεζα Eurobank Ergasias A.E ("Eurobank") και δεν επιτρέπεται να αναπαραχθεί, κατά οποιονδήποτε τρόπο, από τα πρόσωπα στα οποία αποστέλλεται. Οι πληροφορίες που παρέχονται δεν συνιστούν επενδυτική ή άλλη συμβουλή, δεν αποτελούν προσφορά αγοράς ή πώλησης ούτε πρόσκληση για υποβολή προσφορών αγοράς ή πώλησης ή εν γένει προσφορά ή πρόσκληση για κατάρτιση συναλλαγών επί των χρηματοπιστωτικών μέσων που αναφέρονται. Οι επενδύσεις που αναλύονται μπορεί να είναι ακατάλληλες για επενδυτές με κριτήρια του συγκεκριμένου επενδυτικού στόχους τους, τις ανάγκες τους, την επενδυτική εμπειρία τους και την οικονομική κατάστασή τους. Οι πληροφορίες που περιέχονται προέρχονται από πηγές που θεωρούνται αξιόπιστες αλλά δεν έχουν επαληθευθεί από την Eurobank. Οι απόψεις που διατυπώνονται ενδέχεται να μη συμπίπτουν με αυτές οποιουδήποτε μέλους της Eurobank. Καμία δήλωση ή διαβεβαίωση (ρητή ή σιωπηρή) δεν δίδεται όσον αφορά την ακρίβεια, πληρότητα, ορθότητα ή καταλληλότητα των πληροφοριών ή απόψεων, οι οποίες μπορεί να αλλάξουν χωρίς προειδοποίηση. Καμία απολύτως ευθύνη, με οποιονδήποτε τρόπο και αν δημιουργείται, δεν αναλαμβάνεται από την ούτε βαρύνει τη Eurobank ή τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ή τα στελέχη της ή τους υπαλλήλους της όσον αφορά το περιεχόμενο του παρόντος. Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο παρόν δεν καταρτίζονται ή εγκρίνονται από την Eurobank και εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις του συντάκτη τους και δε δεσμεύουν ούτε αντιπροσωπεύουν τις απόψεις και τη θέση της Eurobank.

Σημάδια σταθεροποίησης της ελληνικής οικονομίας – Θετικός ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης (QoQ) για 2° συνεχές τρίμηνο

- Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις (flash estimates) της ΕΛ.ΣΤΑΤ., ο ετήσιος ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης διαμορφώθηκε στο +1,5% το 3° τρίμηνο 2016 από -0,6% και -0,8% το 2° και το 1° τρίμηνο αντίστοιχα. Σε όρους πραγματικών απόλυτων μεγεθών, το ΑΕΠ ανήλθε στα €46,28 δις από €45,61 δις (+€667,0 εκατ.) το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου έτους. Σε όρους ονομαστικών μεγεθών, η ετήσια μεταβολή της εγχώριας παραγωγής αγαθών και υπηρεσιών ήταν +1,12% ή +€488,00 εκατ. Αξίζει να σημειωθεί ότι η προαναφερθείσα απόδοση ήταν ελαφρώς χαμηλότερη από τις αντίστοιχες στην Ευρωζώνη (+1,6%) και στην ΕΕ-28 (+1,8%). Βάσει των δημοσιευμένων στοιχείων, οι οικονομίες της ΕΕ-28 με τον υψηλότερο ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης το 3° τρίμηνο 2016 ήταν: Ρουμανία (+4,6%), Βουλγαρία (+3,5%), Ισπανία (+3,2%), Σλοβακία (+3,2%) και Κύπρος (+2,8%). Αντίθετα, οι οικονομίες με τη χαμηλότερη επίδοση ήταν: Λετονία (+0,7%), Ιταλία (+0,9%), Γαλλία (+1,1%), Βέλγιο (+1,2%) και Εσθονία (+1,3%).
- Το θετικό μήνυμα για την πορεία της ελληνικής οικονομίας πηγάζει κυρίως από την επίδοσή της σε όρους τριμηνιαίας μεταβολής. Πιο αναλυτικά, ο ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης ήταν θετικός για 2° συνεχές τρίμηνο. Διαμορφώθηκε στο +0,5% (+€242,00 εκατ.) από +0,3% (+€138,00 εκατ.) το 2° τρίμηνο 2016. Αυτό το γεγονός δύναται να θεωρηθεί ως μια ένδειξη σταθεροποίησης της ελληνικής οικονομίας.
- Ποιοι είναι οι πιθανοί ερμηνευτικοί παράγοντες της ενίσχυσης της εγχώριας οικονομικής δραστηριότητας το 3° τρίμηνο 2016; Βάσει των δημοσιευμένων στοιχείων του ισοζυγίου αγαθών και υπηρεσιών από την ΤτΕ (Ιούλιος – Αύγουστος 2016) και των εμπορευματικών συναλλαγών από την ΕΛ.ΣΤΑΤ. (Ιούλιος – Σεπτέμβριος 2016), εκτιμούμε ότι η συνεισφορά των καθαρών εξαγωγών στο ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης ήταν αρνητική. Συνεπώς, η αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ δύναται να αποδοθεί στις συνιστώσες της εγχώριας ζήτησης. Προβλέπουμε ότι η μεταβολή των αποθεμάτων και οι επενδύσεις σε πάγια είχαν θετική συνεισφορά. Ο εν λόγω συλλογισμός πηγάζει: 1^{ον} από τη μεγάλη πτώση της μεταβολής των αποθεμάτων το 3° τρίμηνο 2015 (π.χ. λόγω της εφαρμογής του μέτρου των κεφαλαιακών ελέγχων) και 2^{ον} από τη σταδιακή βελτίωση του δείκτη οικονομικού κλίματος και των περισσότερων επί μέρους δεικτών εμπιστοσύνης το 3° τρίμηνο 2016 (εξαίρεση αποτέλεσε ο τομέας των κατασκευών). Επιπρόσθετα, η αύξηση του δείκτη εμπιστοσύνης καταναλωτή (παρατήρηση Σεπτεμβρίου 2016) δύναται να ερμηνεύσει μια πιθανή αποκλιμάκωση του ρυθμού πτώσης της ιδιωτικής κατανάλωσης. Το τελευταίο μέγεθος θα εξαρτηθεί και από την πορεία του διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυρών (-0,75% YoY το 2° τρίμηνο 2016 από -1,64% YoY το 1° τρίμηνο 2016). Από την πλευρά της προσφοράς, η αύξηση της εγχώριας παραγωγής αγαθών και υπηρεσιών το 3° τρίμηνο 2016 δύναται να ερμηνευτεί από τη θετική ετήσια μεταβολή της απασχόλησης (στοιχεία Ιουλίου – Αυγούστου 2016) και από την αναμενόμενη αποκλιμάκωση του ρυθμού πτώσης της παραγωγικότητας της εργασίας.

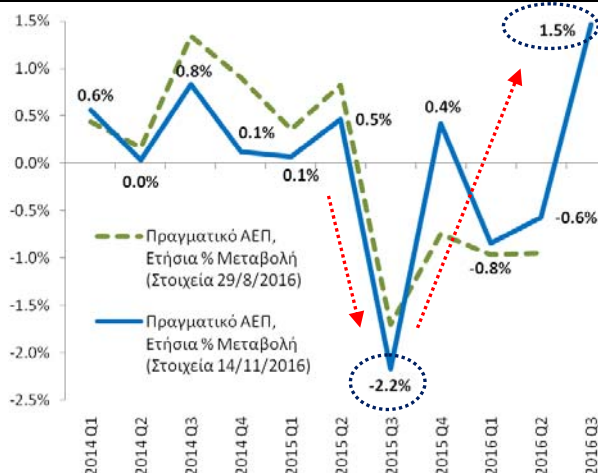

Πηγή: THOMSON REUTERS EIKON

Βάσει των εκτιμήσεων της ελληνικής στατιστικής αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), ο ετήσιος ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης διαμορφώθηκε στο +1,46% το 3^ο τρίμηνο 2016 από -0,57% το 2^ο τρίμηνο 2016 (εποχικά διορθωμένα στοιχεία). Σε όρους τριμηνιαίας μεταβολής καταγράφηκε αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ κατά +0,53% από +0,30% το προηγούμενο τρίμηνο. Το τελευταίο στοιχείο δύναται να θεωρηθεί ως μια ένδειξη σταθεροποίησης της ελληνικής οικονομίας.

Η ελληνική οικονομία παρουσίασε σχετικά ισχυρό θετικό ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης το 3^ο τρίμηνο 2016. Η ετήσια μεταβολή του πραγματικού ΑΕΠ με βάση τα εποχικά διορθωμένα στοιχεία (ΕΔ) διαμορφώθηκε στο +1,46% από -0,57% το προηγούμενο τρίμηνο (βλέπε Σχήμα 1). Τα αντίστοιχα μεγέθη σε όρους τριμηνιαίας μεταβολής ήταν +0,53% και +0,30% (βλέπε Σχήμα 2). Σημειώνουμε ότι τα εν λόγω στοιχεία αποτελούν εκτιμήσεις (flash estimates). Τα προσωρινά στοιχεία (provisional data) είναι προγραμματισμένο να δημοσιευθούν την 29^η Νοεμβρίου 2016. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το δελτίο τύπου της ελληνικής στατιστικής αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), οι παρατηρήσεις των προηγούμενων τριμήνων αναθεωρήθηκαν λόγω της προσαρμογής των τριμηνιαίων λογαριασμών στα αναθεωρημένα ετήσια στοιχεία και λόγω ενημέρωσης στοιχείων της γενικής κυβέρνησης.

Σχήμα 1: Πραγματικό ΑΕΠ (ετήσια % μεταβολή)

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), (β) Eurobank Research.

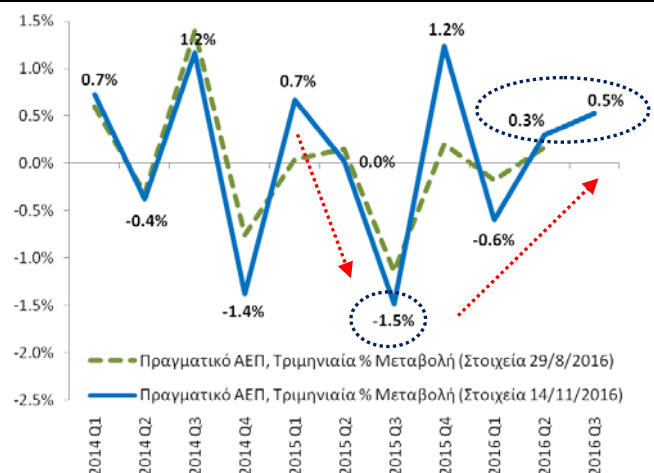
Σε όρους απόλυτων μεγεθών, η αξία της εγχώριας παραγωγής αγαθών και υπηρεσιών σε σταθερές τιμές, δηλαδή το πραγματικό ΑΕΠ, διαμορφώθηκε στα €46,28 δις το 3^ο τρίμηνο 2016 από €46,04 δις το 2^ο τρίμηνο 2016 (+€242,00 εκατ.) και €45,61 δις το 3^ο τρίμηνο 2015 (+€667,00 εκατ.). Τα αντίστοιχα μεγέθη σε ονομαστικές τιμές ήταν €44,12 δις, €43,88 δις (+€237,00 εκατ.) και €43,63 δις (+€488,00 εκατ.).

Ποιοι είναι οι πιθανοί ερμηνευτικοί παράγοντες αυτής της θετικής εξέλιξης; Από την πλευρά της ζήτησης, η ανάλυσή μας έχει ως ακολούθως: με δεδομένο ότι το ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών (στοιχεία ισοζυγίου πληρωμών της Τραπεζικής της Ελλάδος (ΤΤΕ)) παρουσίασε ετήσια μείωση -€1,02 δις το δίμηνο Ιουλίου – Αυγούστου 2016 (+€1,22 δις εισαγωγές και +0,21 δις εξαγωγές), η

αύξηση του ΑΕΠ το 3^ο τρίμηνο 2016 δύναται να αποδοθεί στις συνιστώσες της εγχώριας ζήτησης. Πιο συγκεκριμένα, εκτιμούμε ότι η μεταβολή των αποθεμάτων και οι επενδύσεις σε πάγια κεφαλαιουχικά αγαθά είχαν θετική συνεισφορά στο ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης. Ο εν λόγω συλλογισμός πηγάζει: 1^ο από τη μεγάλη πτώση της μεταβολής των αποθεμάτων το 3^ο τρίμηνο 2015 (π.χ. λόγω της εφαρμογής του μέτρου των κεφαλαιακών ελέγχων) και 2^ο από τη σταδιακή βελτίωση του δείκτη οικονομικού κλίματος και των περισσότερων επί μέρους δεικτών εμπιστοσύνης το 3^ο τρίμηνο 2016 (εξαιρέση αποτέλεσε ο τομέας των κατασκευών). Επιπρόσθετα, η αύξηση του δείκτη εμπιστοσύνης καταναλωτή (παρατήρηση Σεπτεμβρίου 2016) δύναται να ερμηνεύσει μια πιθανή αποκλιμάκωση του ρυθμού πτώσης της ιδιωτικής κατανάλωσης. Το τελευταίο μέγεθος θα εξαρτηθεί και από την πορεία του διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυρών (-0,75% YoY το 2^ο τρίμηνο 2016 από -1,64% YoY το 1^ο τρίμηνο 2016). Όπως αναφέραμε σε προηγούμενο τεύχος του φυλλαδίου 7ημέρες ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, στην τρέχουσα περίοδο υπάρχουν δύο αντίθετες δυνάμεις αναφορικά με την πορεία των διαθέσιμων πόρων των ελληνικών νοικοκυριών για αποταμίευση και κατανάλωση. Από τη μια πλευρά υπάρχει η αρνητική συνεισφορά της αύξησης των φορολογικών υποχρεώσεων και από την άλλη, εμφανίζεται μια θετική επίδραση λόγω ενίσχυσης της απασχόλησης. Τουλάχιστον προς το παρόν, το καθαρό αποτέλεσμα φαίνεται να είναι αρνητικό.

Από την πλευρά της προσφοράς, η αύξηση της εγχώριας παραγωγής αγαθών και υπηρεσιών το 3^ο τρίμηνο 2016 δύναται να ερμηνευτεί από τη θετική ετήσια μεταβολή της απασχόλησης (στοιχεία Ιουλίου – Αυγούστου 2016) και από την αναμενόμενη αποκλιμάκωση του ρυθμού πτώσης της παραγωγικότητας της εργασίας.

Σχήμα 2: Πραγματικό ΑΕΠ (τριμηνιαία % μεταβολή)

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), (β) Eurobank Research.

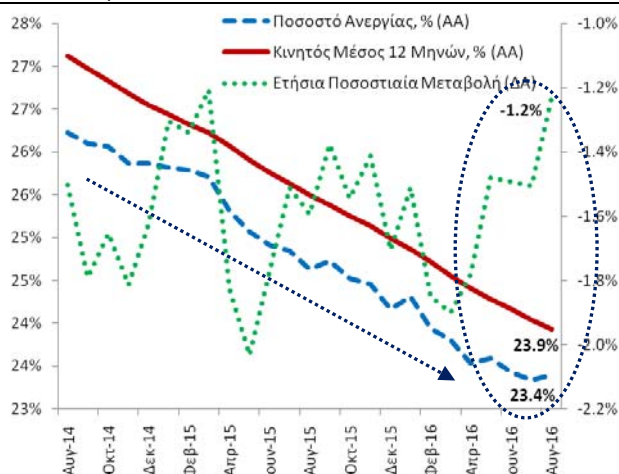
Ποιος είναι ο ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης που θα πρέπει να πετύχει η ελληνική οικονομία το 4^ο τρίμηνο 2016 έτσι ώστε να επαληθευτεί είτε η επίσημη πρόβλεψη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕ), ήτοι -0,3%, είτε η αντίστοιχη του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ), ήτοι +0,1%, για την ετήσια ποσοστιαία μεταβολή του πραγματικού ΑΕΠ το 2016; Βάσει της απόδοσης της ελληνικής

οικονομίας το εννεάμηνο Ιανουαρίου – Σεπτεμβρίου 2016 τα μεγέθη έχουν ως εξής: για να επαληθευτεί η εκτίμηση της ΕΕ θα πρέπει να σημειωθεί σημαντική χειροτέρευση της εγχώριας οικονομικής δραστηριότητας το 4^ο τρίμηνο 2016. Πιο συγκεκριμένα, ο τριμηνιαίος (ετήσιος) ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης θα πρέπει να διαμορφωθεί στο -1,45% (-1,23%). Από την άλλη πλευρά, ένας τριμηνιαίος (ετήσιος) ρυθμός μεταβολής του πραγματικού ΑΕΠ της τάξης του +0,17% (+0,39%) είναι συμβατός με την πρόβλεψη του ΔΝΤ.¹

Το ποσοστό ανεργίας παρουσίασε οριακή μηνιαία αύξηση τον Αύγουστο 2016. Ανήλθε στο 23,40% από 23,34% τον Ιούλιο 2016 και 24,63% τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους. Σημειώνουμε ότι ο ετήσιος ρυθμός αύξησης της απασχόλησης, ήτοι 1,59%, ήταν ο μικρότερος των τελευταίων 17 μηνών.

Το ποσοστό ανεργίας διαμορφώθηκε στο 23,40% τον Αύγουστο 2016 από 23,34% (+0,06 ποσοστιαίες μονάδες (ΠΜ)) τον Ιούλιο 2016 και 24,63% (-1,23 ΠΜ) τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους (βλέπε Σχήμα 3). Ο αριθμός των απασχολούμενων ανήλθε στα 3,69 εκατ. παρουσιάζοντας ετήσια αύξηση κατά +57,70 χιλ (+1,59%), των ανέργων στα 1,13 εκατ. σημειώνοντας μείωση -59,80 χιλ (-5,04%) και του εργατικού δυναμικού στα 4,81 εκατ. καταγράφοντας οριακή πτώση -2,10 χιλ (-0,04%). Σημειώνουμε ότι με βάση τη μηνιαία έρευνα εργατικού δυναμικού της ΕΛ.ΣΤΑΤ., το ολικό μέγιστο για το ποσοστό ανεργίας ήταν τον Ιούλιο 2013 με 27,91%. Από τότε μέχρι σήμερα, ήτοι 37 μήνες, ο λόγος των ανέργων ως προς το εργατικό δυναμικό κατέγραψε πτώση -4,51 ΠΜ, η απασχόληση αυξήθηκε κατά +191,10 χιλ άτομα και η ανεργία και το εργατικό δυναμικό μειώθηκαν κατά -227,40 χιλ και -36,30 χιλ άτομα αντίστοιχα.

Σχήμα 3: Ποσοστό Ανεργίας (ποσοστό και ετήσια μεταβολή σε ποσοστιαίες μονάδες)

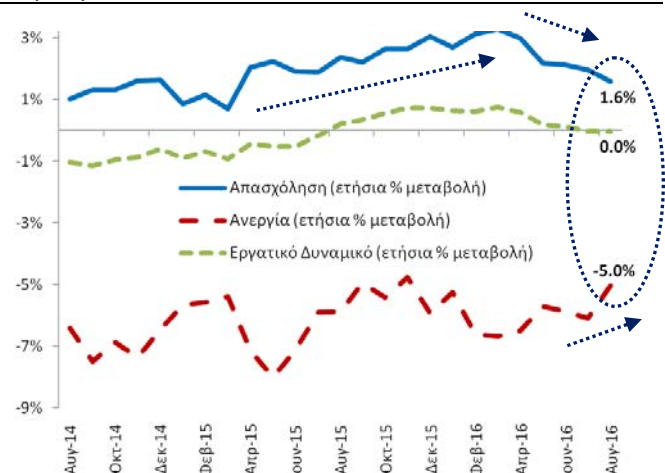

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), (β) Eurobank Research.

Για το σύνολο του 12μήνου Σεπτεμβρίου 2015 – Αυγούστου 2016, το μέσο ποσοστό ανεργίας διαμορφώθηκε στο 23,93% από

25,50% το αντίστοιχο διάστημα πριν από ένα χρόνο. Το εν λόγω μέγεθος φανερώνει τη διαμορφωθείσα τάση για το μέγεθος της συγκεκριμένης μεταβλητής το 2016. Σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕ), το ελληνικό ποσοστό ανεργίας εκτιμάται στο 23,50%, 22,20% και 20,30% για τα έτη 2016, 2017 και 2018 αντίστοιχα.²

Σχήμα 4: Απασχόληση, Ανεργία και Εργατικό Δυναμικό (ετήσια % μεταβολή)

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), (β) Eurobank Research.

Ο πληθωρισμός με βάση τον εθνικό δείκτη τιμών καταναλωτή (ΔΤΚ) παρέμεινε σε αρνητικό έδαφος για 44^ο συνεχή μήνα τον Οκτώβριο 2016. Διαμορφώθηκε στο -0,48% από -0,97% το Σεπτέμβριο 2016 και -0,92% τον Οκτώβριο 2015. Τα αντίστοιχα μεγέθη με βάση τον εναρμονισμένο ΔΤΚ (ΕνΔΤΚ) ήταν +0,58%, -0,06% και -0,10%.

Η ετήσια μεταβολή του εθνικού δείκτη τιμών καταναλωτή (ΔΤΚ) ήταν -0,48% τον Οκτώβριο 2016 από -0,97% το Σεπτέμβριο 2016 και -0,92% τον Οκτώβριο 2015 (βλέπε Σχήμα 5). Αυτός ήταν ο 44^{ος} συνεχής μήνας αποπληθωριστικών πιέσεων για την ελληνική οικονομία. Επιπρόσθετα, η μέση ετήσια μεταβολή για το σύνολο του 12μήνου Νοεμβρίου 2015 – Οκτωβρίου 2016 ήταν -0,83% από -1,98% το αντίστοιχο διάστημα πριν από ένα χρόνο. Σημειώνουμε ότι η επίσημη πρόβλεψη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕ) για τον πληθωρισμό (βάσει του εθνικού ΔΤΚ) το 2016 είναι +0,20%.

Σε ότι αφορά τους δείκτες τιμών των επί μέρους ομάδων αγαθών και υπηρεσιών, οι ετήσιες μεταβολές τον Οκτώβριο 2016 είχαν ως εξής: διατροφή και μη αλκοολούχα ποτά -1,51% (από -1,58% το Σεπτέμβριο 2016), αλκοολούχα ποτά και καπνός +1,53% (+1,48%), ένδυση και υπόδηση -2,19% (+2,21%), στέγαση -0,01% (-4,05%), διαρκή αγαθά, είδη νοικοκυριού και υπηρεσίες -1,53% (-1,87%), υγεία -0,02% (+0,31%), μεταφορές +0,43% (-1,32%), επικοινωνίες +0,73% (+0,73%), αναψυχή και πολιτιστικές δραστηριότητες -1,12% (-1,41%), εκπαίδευση -0,96% (-0,99%), ξενοδοχεία, καφέ και εστιατόρια +1,07% (+1,13%) και άλλα αγαθά και υπηρεσίες -1,65%

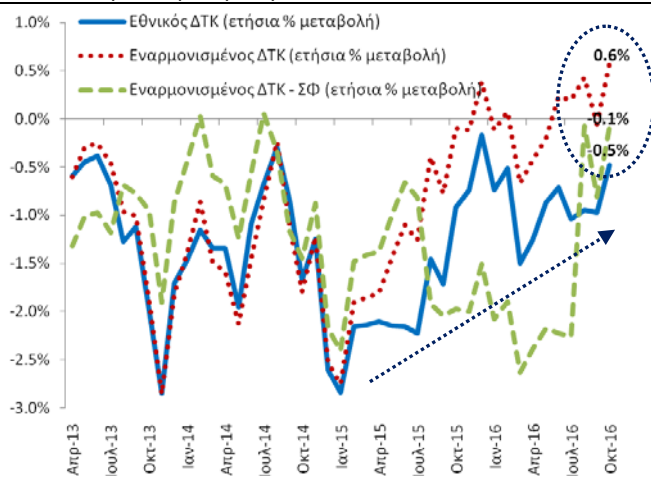
² Για παράδειγμα βλέπε:

http://ec.europa.eu/economy_finance/eu/forecasts/2016_autumn/el_en.pdf

¹ Τα εν λόγω μεγέθη αναμένεται να αναθεωρηθούν με τη δημοσίευση των προσωρινών στοιχείων την 29^η Νοεμβρίου 2016.

(-1,51%). Συνεπώς, βάσει των προαναφερθέντων μεταβολών η αποκλιμάκωση του αποπληθωρισμού τον Οκτώβριο 2016 προήλθε από τις κατηγορίες της στέγασης και των μεταφορών.

Σχήμα 5: Εθνικός ΔΤΚ, Εναρμονισμένος ΔΤΚ και Εναρμονισμένος ΔΤΚ – ΣΦ (ετήσια % μεταβολή)

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), (β) Eurobank Research.

Ο πληθωρισμός με βάση τον εναρμονισμένο ΔΤΚ (ΕνΔΤΚ) διαμορφώθηκε στο θετικό έδαφος του +0,58% τον Οκτώβριο 2016 από -0,06% το Σεπτέμβριο 2016. Τα αντίστοιχα μεγέθη χωρίς την επίδραση των φόρων, ήτοι ΕνΔΤΚ-ΣΦ, ήταν -0,08% και -0,81%. Για το σύνολο του 12μήνου Νοεμβρίου 2015 – Οκτωβρίου 2016, η μέση ετήσια μεταβολή του ΕνΔΤΚ ήταν +0,03% (για πρώτη φορά θετικό μέγεθος από τον Ιούλιο 2013) και του ΕνΔΤΚ-ΣΦ -1,68%. Η εν λόγω απόκλιση αντικατοπτρίζει την αύξηση των έμμεσων φόρων. Τέλος, σύμφωνα με τις προβλέψεις της ΕΕ, ο πληθωρισμός με βάση τον ΕνΔΤΚ εκτιμάται στο +0,10%, +1,10% και +1,00% το 2016, 2017 και 2018 αντίστοιχα.

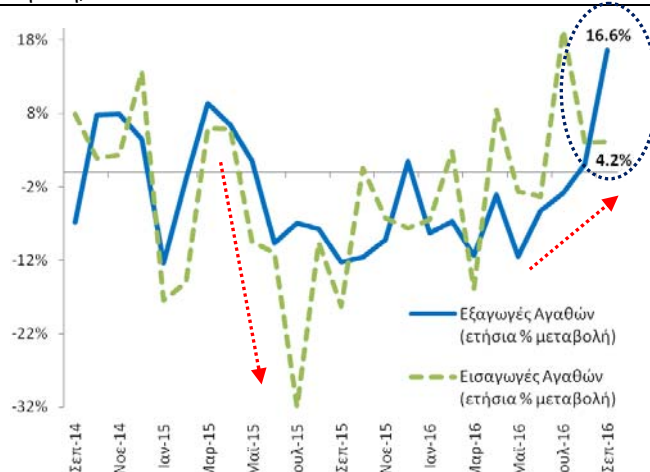
Σύμφωνα με τα στοιχεία εμπορευματικών συναλλαγών της ΕΛ.ΣΤΑΤ., η ετήσια μεταβολή των εξαγωγών ανήλθε στο +16,61% το Σεπτέμβριο 2016 από +1,12% τον Αύγουστο 2016. Τα αντίστοιχα μεγέθη για τις εισαγωγές ήταν +4,16% και +4,05%. Σημειώνουμε ότι η κατηγορία των αγαθών εκτός πετρελαιοειδών και πλοίων είχε την υψηλότερη θετική συνεισφορά τόσο στην ετήσια μεταβολή των εξαγωγών (+8,99 ποσοστιαίες μονάδες (ΠΜ)) όσο και στην αντίστοιχη των εισαγωγών (+6,40 ΠΜ).

Οι ελληνικές εξαγωγές αγαθών (στοιχεία εμπορευματικών συναλλαγών της ΕΛ.ΣΤΑΤ. σε ονομαστικούς όρους) σημείωσαν ετήσια αύξηση +16,61% (+€335,95 εκατ.) το Σεπτέμβριο 2016 από +1,12% τον Αύγουστο 2016. Διαμορφώθηκαν στα €2,36 δις από €2,02 δις τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους. Η κατηγορία των αγαθών εκτός πετρελαιοειδών και πλοίων είχε την υψηλότερη θετική συνεισφορά, ήτοι +8,99 ποσοστιαίες μονάδες (ΠΜ) σε όρους ποσοστιαίας μεταβολής ή +€181,90 εκατ. σε όρους απόλυτων μεγεθών, ακολούθησαν τα πετρελαιοειδή (+7,83 ΠΜ, +€158,30 εκατ.) ενώ τα πλοία είχαν οριακά αρνητική συνεισφορά (-0,21 ΠΜ, -€4,30 εκατ.).

Στο κομμάτι των εισαγωγών αγαθών καταγράφηκε ετήσια αύξηση +4,16% (+€148,38 εκατ.) από +4,05% (+€121,05 εκατ.) τον Αύγουστο 2016. Όπως και στην περίπτωση των εξαγωγών, η υψηλότερη θετική συνεισφορά προήλθε από την κατηγορία των εμπορευμάτων εκτός πετρελαιοειδών και πλοίων (+6,40 ΠΜ, +€228,50 εκατ.). Τα πετρελαιοειδή αγαθά είχαν θετική συνεισφορά της τάξης των +1,52 ΠΜ ή +€54,10 εκατ. ενώ το αντίστοιχο μέγεθος για τα πλοία ήταν αρνητικό (-3,76 ΠΜ, -€134,20 εκατ.).

Βάσει των προαναφερθέντων μεταβολών, το εμπορικό ισοζύγιο (έλλειμμα) κατέγραψε ετήσια αύξηση +€187,57 εκατ., ήτοι από -€1,55 δις το Σεπτέμβριο 2015 στα -€1,36 δις το Σεπτέμβριο 2016. Ωστόσο, για το σύνολο του 3ου τριμήνου 2016 το εμπορικό ισοζύγιο σημείωσε ετήσια μείωση -€567,29 εκατ. λόγω της υψηλότερης ενίσχυσης των εισαγωγών (+€858,79 εκατ.) σε σχέση με τις εξαγωγές (+291,50 εκατ.). Τα προαναφερθέντα στοιχεία υποδεικνύουν ότι οι καθαρές εξαγωγές αγαθών θα έχουν αρνητική συνεισφορά στην ετήσια μεταβολή του ονομαστικού ΑΕΠ το 3ο τρίμηνο 2016.

Σχήμα 6: Εξαγωγές και Εισαγωγές Εμπορευμάτων (ετήσια % μεταβολή)

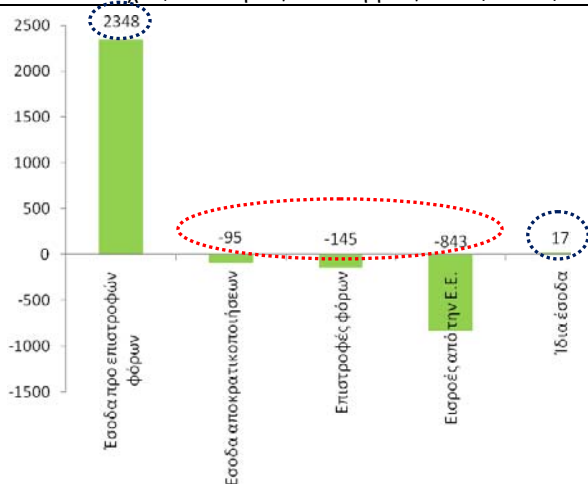
Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), (β) Eurobank Research.

Τέλος, για το σύνολο της περιόδου Ιανουαρίου – Σεπτεμβρίου 2016, οι εξαγωγές εμπορευμάτων παρουσίασαν ετήσια πτώση -3,73% (-€719,64 εκατ.), οι εισαγωγές μικρή αύξηση +0,53% (+€169,80 εκατ.) και το εμπορικό ισοζύγιο μείωση -€889,41 εκατ. Η πτώση των εξαγωγών οφείλεται στη συρρίκνωση της κατηγορίας των πετρελαιοειδών (-4,41 ΠΜ, -€851,00 εκατ.) και των πλοίων (-0,11 ΠΜ, -€20,70 εκατ.). Η κατηγορία των εμπορευμάτων εκτός πετρελαιοειδών και πλοίων είχε θετική συνεισφορά της τάξης των +1,13 ΠΜ ή +€152,20 εκατ. Από την άλλη πλευρά, η ελαφρά αύξηση των εισαγωγών προήλθε από τις κατηγορίες των πλοίων (+2,28 ΠΜ, +€726,80 εκατ.) και των εμπορευμάτων εκτός πετρελαιοειδών και πλοίων (+4,99 ΠΜ, +€1.592,30 εκατ.). Τα πετρελαιοειδή αγαθά είχαν αρνητική συνεισφορά της τάξης των -6,74 ΠΜ ή -€2.149,30 εκατ.

Σύμφωνα με τα στοιχεία εκτέλεσης του κρατικού προϋπολογισμού (ΚΠ) σε τροποποιημένη ταμειακή βάση, για την περίοδο Ιανουαρίου – Οκτωβρίου 2016 τα καθαρά έσοδα παρουσίασαν θετική απόκλιση έναντι του στόχου κατά +€1,57 δις. Στην πλευρά των δαπανών καταγράφηκε αρνητική απόκλιση της τάξης των -€3,23 δις. Βάσει των προαναφερθέντων μεγεθών, το πρωτογενές αποτέλεσμα και το ισοζύγιο ΚΠ ήταν υψηλότερα σε σχέση με το στόχο κατά +€4,71 και +€4,81 δις αντίστοιχα.

Σύμφωνα με τα στοιχεία εκτέλεσης του κρατικού προϋπολογισμού (ΚΠ) σε τροποποιημένη ταμειακή βάση, για την περίοδο Ιανουαρίου – Οκτωβρίου 2016 τα καθαρά έσοδα διαμορφώθηκαν στα €42,80 δις αυξημένα σε σχέση με το στόχο κατά +€1,57 δις.³ Αυτή η θετική απόκλιση οφείλεται: στα υψηλότερα έναντι των στόχων έσοδα προ επιστροφών φόρων (+€2,35 δις) και ίδια έσοδα (+€17,00 εκατ.). Από την άλλη πλευρά, τα έσοδα αποκρατικοποιήσεων, οι επιστροφές φόρων και οι εισροές από την ΕΕ παρουσίασαν αρνητική απόκλιση έναντι των στόχων κατά -€95,00, -€145,00 και -€843,00 εκατ. αντίστοιχα. Σημειώνουμε ότι οι επιστροφές φόρων εισάγονται με αρνητικό πρόσημο, ήτοι αφαιρετικά, στον υπολογισμό των καθαρών εσόδων του ΚΠ.

Σχήμα 7: Καθαρά Έσοδα Κρατικού Προϋπολογισμού, Απόκλιση Έναντι του Στόχου, Ιανουάριος – Οκτώβριος 2016 (εκατ. €)

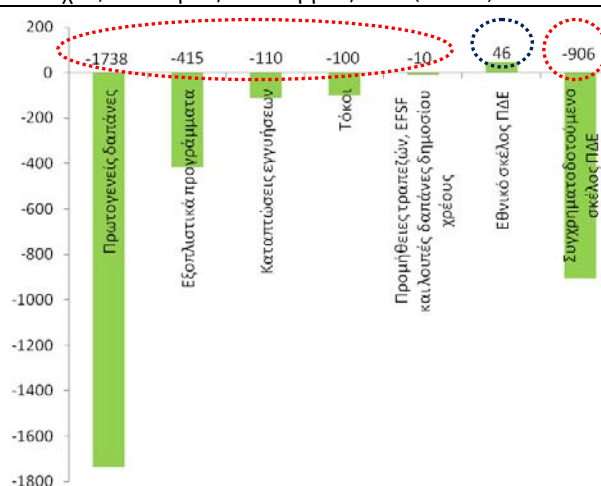
Πηγή: (α) Υπουργείο Οικονομικών (ΥΠΟΙΚ), (β) Eurobank Research.

Στην πλευρά των δαπανών του ΚΠ σημειώθηκε αρνητική απόκλιση έναντι του στόχου της τάξης των -€3,23 δις (€41,50 δις σε σχέση με το στόχο των €44,73 δις). Η εν λόγω υστέρηση προήλθε από τις κατηγορίες των πρωτογενών δαπανών (-€1,74 δις), των εξοπλιστικών προγραμμάτων (-€415,00 εκατ.), των καταπτώσεων εγγυήσεων (-€110,00 εκατ.), των τόκων (-€100,00 εκατ.) των προμηθειών τραπεζών, EFSF και λοιπών δαπανών δημοσίου χρέους (-€10,00 εκατ.) και του συγχρηματοδοτούμενου

σκέλους του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων (-€906,00 εκατ.). Σημειώνουμε ότι η μόνη κατηγορία δαπανών που κατέγραψε θετική απόκλιση έναντι του στόχου ήταν το εθνικό σκέλος του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων (+€46,00).

Βάσει των προαναφερθέντων μεγεθών, το πρωτογενές αποτέλεσμα και το ισοζύγιο ΚΠ ήταν υψηλότερα σε σχέση με τους στόχους κατά +€4,71 και +€4,81 δις αντίστοιχα.

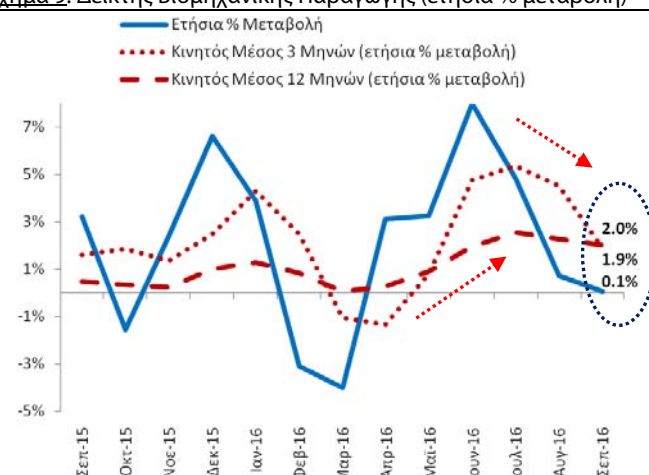
Σχήμα 8: Δαπάνες Κρατικού Προϋπολογισμού, Απόκλιση Έναντι του Στόχου, Ιανουάριος – Οκτώβριος 2016 (εκατ. €)

Πηγή: (α) Υπουργείο Οικονομικών (ΥΠΟΙΚ), (β) Eurobank Research.

Ο δείκτης βιομηχανικής παραγωγής παρουσίασε οριακή ετήσια αύξηση +0,06% το Σεπτέμβριο 2016 από +0,74% τον Αύγουστο 2016 και +3,21% τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους. Σημειώνουμε ότι η μέση ετήσια αύξηση του εν λόγω δείκτη παρουσίασε επιβράδυνση το 3^ο τρίμηνο 2016 (+1,88% από +4,78% το 2^ο τρίμηνο 2016).

Σχήμα 9: Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής (ετήσια % μεταβολή)

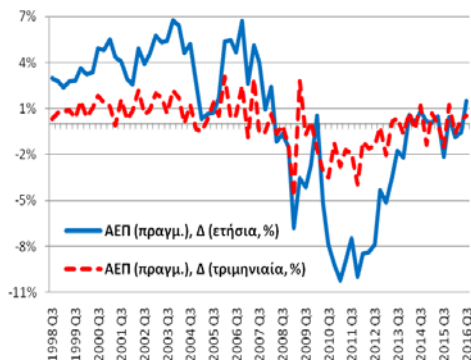
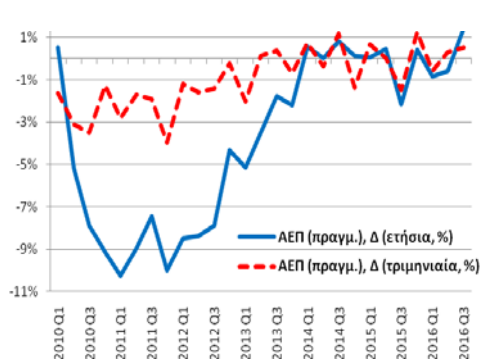

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), (β) Eurobank Research.

³ Για μια λεπτομερή ανάλυση αναφορικά με την εκτέλεση του κρατικού προϋπολογισμού για την περίοδο Ιανουαρίου – Σεπτεμβρίου 2016 βλέπε: https://www.eurobank.gr/Uploads/Reports/GLOBAL_FOCUS_NOTE_2016_026.pdf

Πίνακας Α1: Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη της Ελληνικής ΟικονομίαςΜεταβλητή: Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία)

Το **3^ο τρίμηνο (2016)** ο **ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης** ήταν **+1,46%** (-0,57% (2016Q2) και -2,17% (2015Q3)). Η αντίστοιχη **τριμηνιαία % μεταβολή** ήταν **+0,53%** (+0,30% (2016Q2) και -1,49% (2015Q3)).

Συνολική Περίοδος: 1998Q3-2016Q3Υποπερίοδος: 2010Q1-2016Q3

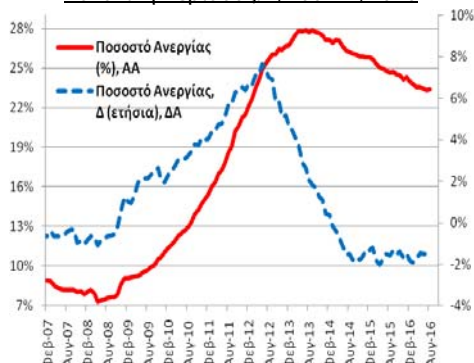
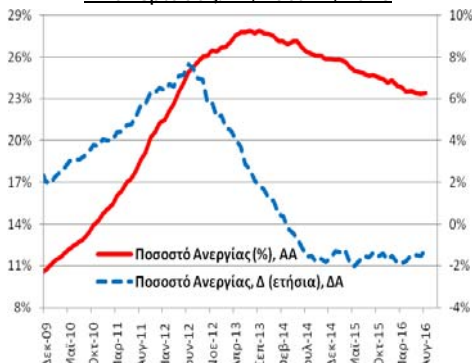
Βασικά Στατιστικά Στοιχεία
Πραγμ. ΑΕΠ Δ (ετήσια, %)

Περίοδος: 1998Q3-2016Q3
Στοιχεία: τριμηνιαία
Μέσος Όρος: 0,40%
Διάμεσος: 0,93%
Μέγιστο: 6,74% (2003Q4)
Ελάχιστο: -10,20% (2011Q1)

Σημείωση: Δ = μεταβολή
Δημοσίευση: 14/11/2016
(προσωρινά στοιχεία)
Επομ. δημ.: 29/11/2016
(προσωρινά στοιχεία)

Μεταβλητή: Ποσοστό Ανεργίας (εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία)

Τον **Αύγουστο (2016)** το ποσοστό **ανεργίας** διαμορφώθηκε στο **23,40%** (23,34% (7/2016) και 24,63% (8/2015)) και η αντίστοιχη **ετήσια μεταβολή** ήταν **-1,23 ΠΜ** (-1,50 ΠΜ (7/2016) και -1,59 ΠΜ (8/2015)). Ο αριθμός των **απασχολούμενων** ανήλθε στα **3,688 εκατ.** άτομα (3,695 εκατ. (7/2016) και 3,630 εκατ. (8/2015)) και των **ανέργων** στα **1,127 εκατ.** άτομα (1,125 εκ (7/2016) και 1,186 εκατ. (8/2015)).

Συνολική Περίοδος: 1/2007-7/2016Υποπερίοδος: 11/2009-7/2016

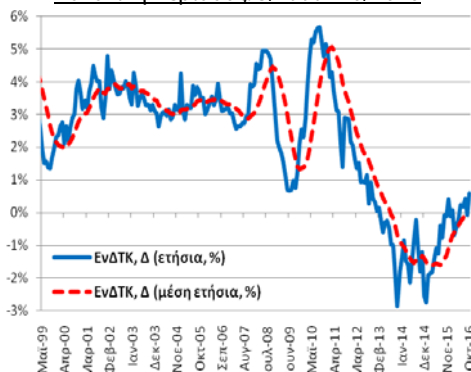
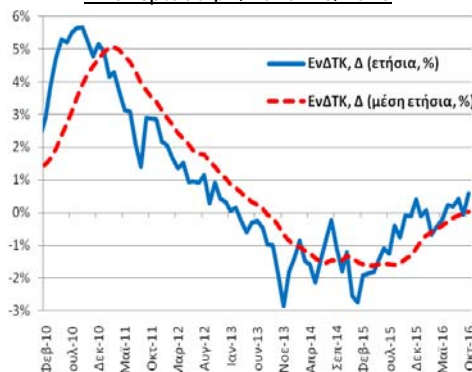
Βασικά Στατιστικά Στοιχεία
Ποσοστό Ανεργίας, %

Περίοδος: 2/2007 - 8/2016
Στοιχεία: μηνιαία
Μέσος Όρος: 18,27%
Διάμεσος: 20,58%
Μέγιστο: 27,91% (7/2013)
Ελάχιστο: 7,30% (5/2008)

Σημείωση: Δ = μεταβολή,
AA = αριστερός άξονας,
ΔΑ = δεξιός άξονας,
ΠΜ = ποσοστ. μοναδ.
Δημοσίευση: 10/11/2016
Επομ. δημ.: 8/12/2016

Μεταβλητή: Εναρμονισμένος ΔΤΚ και Εθνικός ΔΤΚ, ετήσια μεταβολή (%)

Τον **Οκτώβριο (2016)** η ετήσια μεταβολή (%) του **ΕνΔΤΚ** ήταν στο **+0,58%** (-0,06% (9/2016) και -0,10% (10/2015)) και η αντίστοιχη **μέση ετήσια μεταβολή** ήταν στο **+0,03%** (-0,03% (9/2016) και -1,43% (10/2015)). Για τον ίδιο μήνα η ετήσια μεταβολή (%) του **Εθνικού ΔΤΚ** ήταν στο **-0,48%** (-0,97% (9/2016) και -0,92% (10/2015)) και η αντίστοιχη **μέση ετήσια μεταβολή** ήταν στο **-0,83%** (-0,86% (9/2016) και -1,98% (10/2015)).

Συνολική Περίοδος: 5/1999-10/2016Υποπερίοδος: 2/2010-10/2016

Βασικά Στατιστικά Στοιχεία
ΕνΔΤΚ, Δ (ετήσια, %)

Περίοδος: 5/1999 - 10/2016
Στοιχεία: μηνιαία
Μέσος Όρος: 2,23%
Διάμεσος: 2,92%
Μέγιστο: 5,66% (9/2010)
Ελάχιστο: -2,86% (11/2013)

Σημείωση: Δ = μεταβολή
Δημοσίευση: 10/11/2016
Επομ. δημ.: 9/12/2016

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), (β) Eurobank Research.

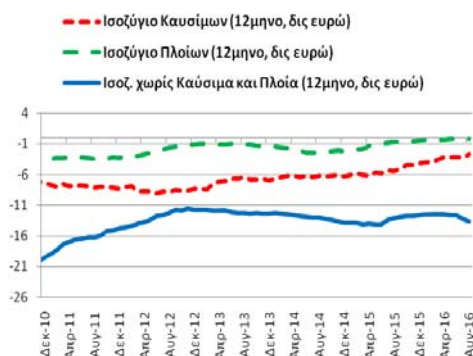
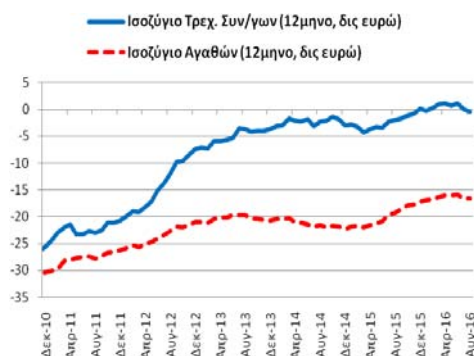
Πίνακας Α2: Εξωτερικός Τομέας (άθροισμα περιόδου 12 μηνών)

Συγκεντρωτικά Ισοζύγια (12/2010 - 8/2016)

Επί μέρους Ισοζύγια (12/2010 - 8/2016)

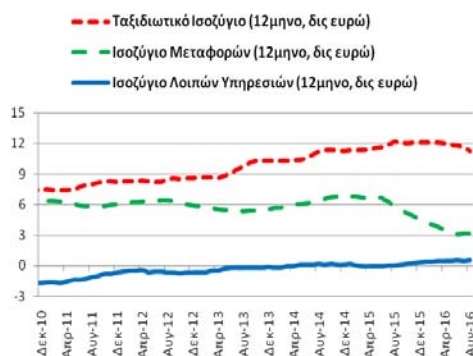
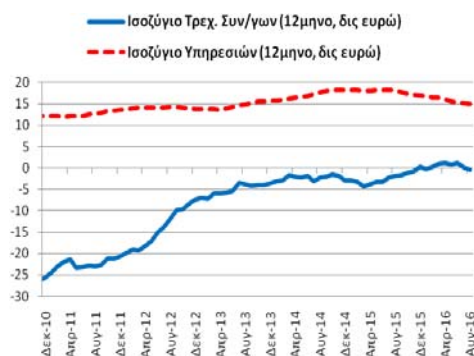
Δημοσίευση: 21/10/2016

Ισοζύγιο: Αγαθών (καυσίμων, πλοίων, χωρίς καύσιμα και πλοία)

- Το διάστημα **Σεπτεμβρίου 2015 - Αυγούστου 2016** το ισοζύγιο **τρεχουσών συναλλαγών** διαμορφώθηκε στα **-0,35 δις ευρώ** (8/2015-7/2016: +0,02 και 9/2014-8/2015: -1,94).
- Το διάστημα **Σεπτεμβρίου 2015 - Αυγούστου 2016** το ισοζύγιο **αγαθών** διαμορφώθηκε στα **-16,57 δις ευρώ** (8/2015-7/2016: -16,58 και 9/2014-8/2015: -19,28).

Ισοζύγιο: Υπηρεσιών (ταξιδιωτικό, μεταφορών και λοιπών υπηρεσιών)

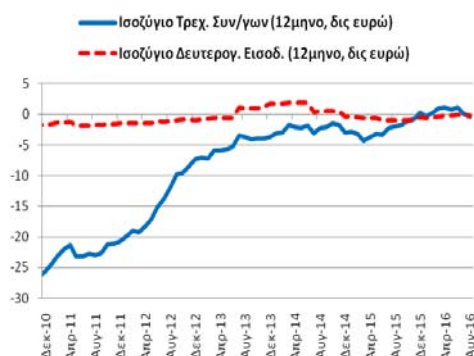
- Το διάστημα **Σεπτεμβρίου 2015 - Αυγούστου 2016** το ισοζύγιο **υπηρεσιών** διαμορφώθηκε στα **+14,99 δις ευρώ** (8/2015-7/2016: +15,23 και 9/2014-8/2015: +18,13).
- Το διάστημα **Σεπτεμβρίου 2015 - Αυγούστου 2016** το **ταξιδιωτικό** ισοζύγιο διαμορφώθηκε στα **+11,27 δις ευρώ** (8/2015-7/2016: +11,62 και 9/2014-8/2015: +12,18).

Ισοζύγιο: Πρωτογενών Εισοδημάτων (αμοιβ. & μισθ., τόκων, μερισμ. & κερδ., και λοιπ. πρωτογ. εισοδ.)

- Το διάστημα **Σεπτεμβρίου 2015 - Αυγούστου 2016** το ισοζύγιο **πρωτογενών εισοδημάτων** διαμορφώθηκε στα **+1,40 δις ευρώ** (8/2015-7/2016: +1,52 και 9/2014-8/2015: +0,19).
- Το διάστημα **Σεπτεμβρίου 2015 - Αυγούστου 2016** το ισοζύγιο **τόκων, μερισμάτων και κερδών** διαμορφώθηκε στα **-1,55 δις ευρώ** (8/2015-7/2016: -1,46 και 9/2014-8/2015: -1,90).

Ισοζύγιο: Δευτερογενών Εισοδημάτων (γενικής κυβέρνησης και λοιπών τομέων)

- Το διάστημα **Σεπτεμβρίου 2015 - Αυγούστου 2016** το ισοζύγιο **δευτερογενών εισοδημάτων** διαμορφώθηκε στα **-0,17 δις ευρώ** (8/2015-7/2016: -0,15 και 9/2014-8/2015: -0,99).
- Το διάστημα **Σεπτεμβρίου 2015 - Αυγούστου 2016** το ισοζύγιο **γενικής κυβέρνησης** διαμορφώθηκε στα **-0,40 δις ευρώ** (8/2015-7/2016: -0,37 και 9/2014-8/2015: -1,03).

Πηγή: (α) Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ), (β) Eurobank Research.

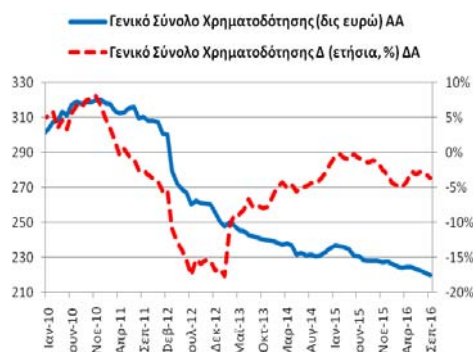
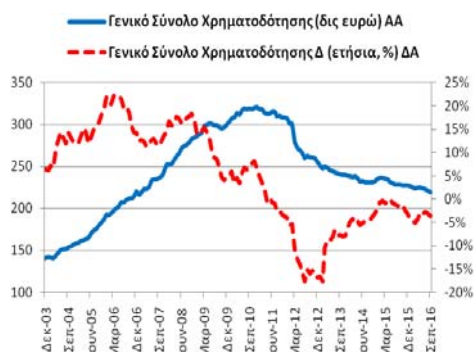
Επόμενη δημοσίευση: 21/11/2016

Πίνακας Α3: Χρηματοδότηση της Ελληνικής Οικονομίας από εγχώρια ΝΧΙ εκτός της ΤτΕ

Συνολική Περίοδος: 12/2003-9/2016

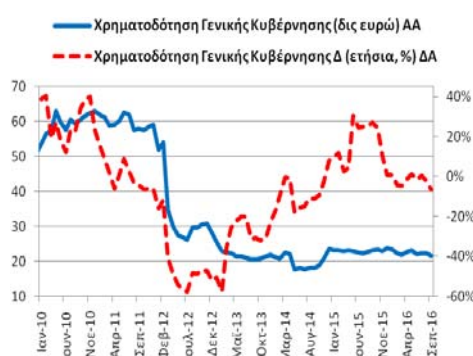
Υποπερίοδος: 1/2010-9/2016

Δημοσίευση: 27/10/2016

Γενικό Σύνολο Χρηματοδότησης (υπόλοιπα)

■ Το **Σεπτέμβριο** (2016) το **γενικό σύνολο** της χρηματοδότησης ανήλθε στα **219,68 δις ευρώ** (8/2016: 221,04 δις ευρώ και 9/2015: 227,95 δις ευρώ).

■ Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **-3,62%** (8/2016: -3,06% και 9/2015: -1,16%).

Χρηματοδότηση Γενικής Κυβέρνησης (υπόλοιπα)

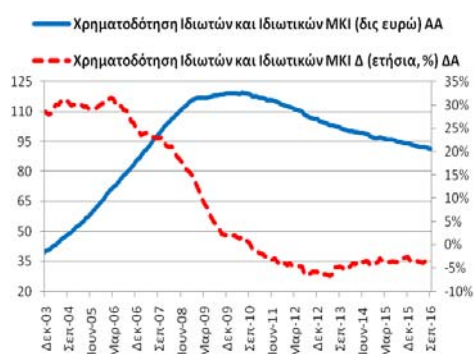
■ Το **Σεπτέμβριο** (2016) η χρηματοδότηση της **γενικής κυβέρνησης** ανήλθε στα **21,67 δις ευρώ** (7/2016: 22,30 δις ευρώ και 8/2015: 23,18 δις ευρώ).

■ Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **-6,49%** (8/2016: -2,26% και 9/2015: +26,66%).

Χρηματοδότηση Ιδιωτικών Επιχειρήσεων (υπόλοιπα)

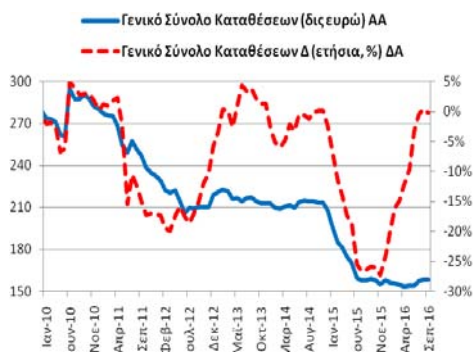
■ Το **Σεπτέμβριο** (2016) η χρηματοδότηση των **ιδιωτικών επιχειρήσεων** ανήλθε στα **93,48 δις ευρώ** (8/2016: 93,82 δις ευρώ και 9/2015: 96,59 δις ευρώ).

■ Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **-3,22%** (8/2016: -2,94% και 9/2015: -4,48%).

Χρηματοδότηση Ιδιωτών και Ιδιωτικών μη Κερδοσκοπικών Ιδρυμάτων (υπόλοιπα)

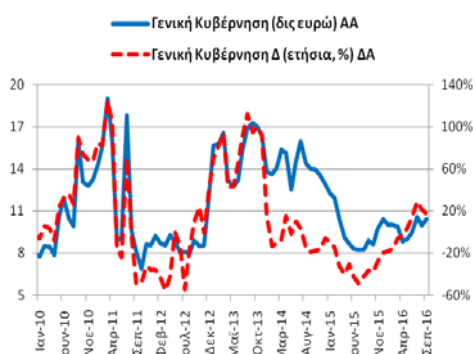
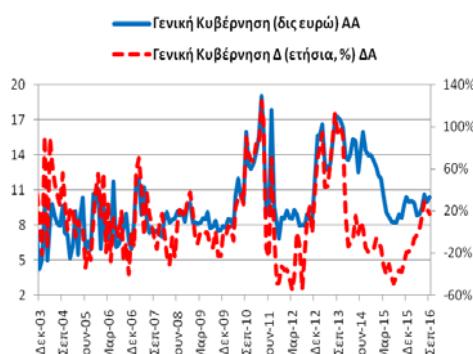
■ Το **Σεπτέμβριο** (2016) η χρηματοδότηση των **ιδιωτών και των ΙΜΚΙ** ανήλθε στα **91,35 δις ευρώ** (8/2016: 91,70 δις ευρώ και 9/2015: 94,69 δις ευρώ).

■ Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **-3,52%** (8/2016: -3,50% και 9/2015: -3,16%).

Πίνακας Α4: Καταθέσεις και Ρέπος των μη ΝΧΙ στα Εγχώρια ΝΧΙ εκτός της ΤτΕΣυνολική Περίοδος: 12/2003-9/2016Υποπερίοδος: 1/2010-9/2016Δημοσίευση: 27/10/2015Γενικό Σύνολο Καταθέσεων και Ρέπος (υπόλοιπα)

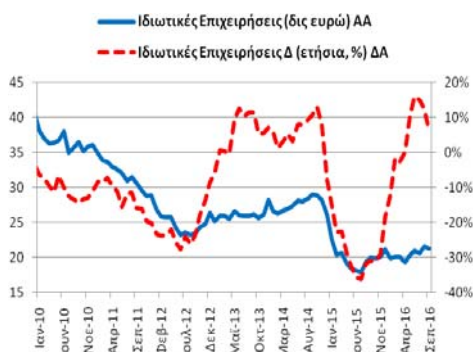
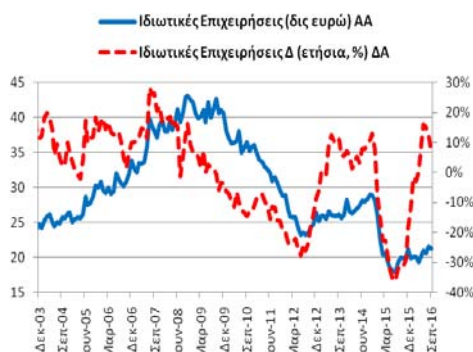
■ Το **Σεπτέμβριο** (2016) το **γενικό σύνολο** (κάτοικοι εσωτερικού, λοιπών χωρών ευρωζώνης και μη κάτοικοι ζώνης ευρώ) των καταθέσεων (και ρέπος) ανήλθε στα **158,64 δισ ευρώ** (8/2016: 158,65 δισ ευρώ και 9/2015: 158,91 δισ ευρώ).

■ Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **-0,17%** (8/2016: +0,39% και 9/2015: -25,82%).

Καταθέσεις και Ρέπος Γενικής Κυβέρνησης (υπόλοιπα)

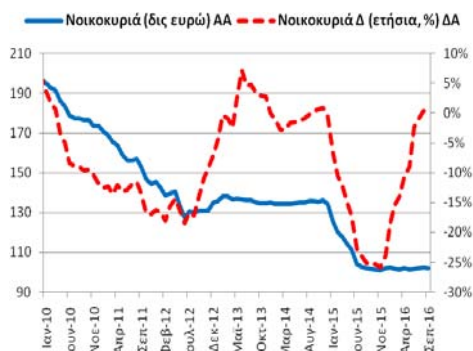
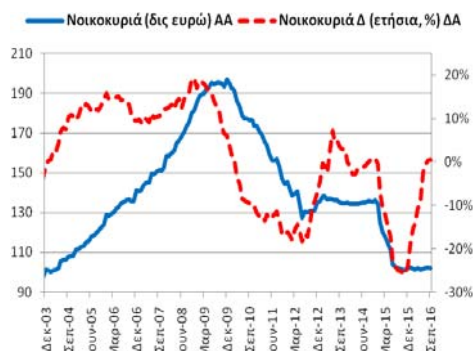
■ Το **Σεπτέμβριο** (2016) οι καταθέσεις (και ρέπος) της **γενικής κυβέρνησης** ανήλθαν στα **10,41 δισ ευρώ** (8/2016: 10,00 δισ ευρώ και 9/2015: 8,87 δισ ευρώ).

■ Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **+17,33%** (8/2016: +21,27% και 9/2015: -36,35%).

Καταθέσεις και Ρέπος Ιδιωτικών Επιχειρήσεων (υπόλοιπα)

■ Το **Σεπτέμβριο** (2016) οι καταθέσεις (και ρέπος) των **ιδιωτικών επιχειρήσεων** (ασφαλιστικές, λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και μη χρηματοπιστωτικές) ανήλθαν στα **21,25 δισ ευρώ** (8/2016: 21,62 δισ ευρώ και 9/2015: 19,99 δισ ευρώ).

■ Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **+6,32%** (8/2016: +12,28% και 9/2015: -30,92%).

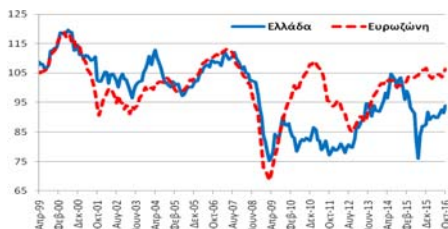
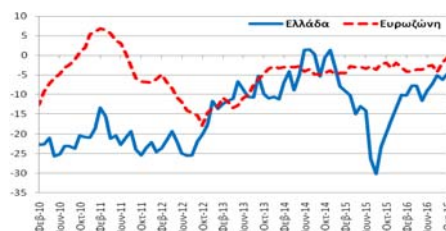
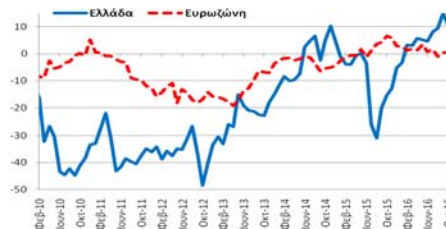
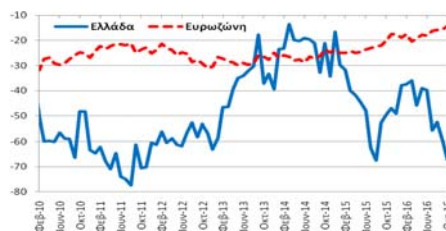
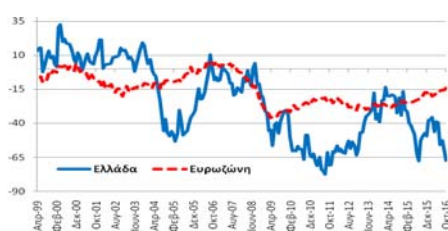
Καταθέσεις και Ρέπος Νοικοκυριών και Ιδιωτικών μη Κερδοσκοπικών Ιδρυμάτων (υπόλοιπα)

■ Το **Σεπτέμβριο** (2016) οι καταθέσεις (και ρέπος) των **νοικοκυριών και ΙΜΚΙ** ανήλθαν στα **102,22 δισ ευρώ** (8/2016: 102,27 δισ ευρώ και 9/2015: 101,68 δισ ευρώ).

■ Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **+0,53%** (8/2016: +0,38% και 9/2015: -25,13%).

Πηγή: (α) Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ), (β) Eurobank Research.

Επόμενη Δημοσίευση: προσεγγιστικά +1 μήνα

Πίνακας Α5: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος - Εμπιστοσύνης, Ελλάδα και ΕυρωζώνηΣυνολική Περίοδος: 4/1999-10/2016Υποπερίοδος: 2/2010-10/2016Δημοσίευση: 28/10/2016Οικονομικό Κλίμα – Συγκεντρωτικός Δείκτης ΕμπιστοσύνηςΒιομηχανία – Δείκτης Εμπιστοσύνης (Στάθμιση: 40%)Υπηρεσίες – Δείκτης Εμπιστοσύνης (Στάθμιση: 30%)Καταναλωτής – Δείκτης Εμπιστοσύνης (Στάθμιση: 20%)Λιανικό Εμπόριο – Δείκτης Εμπιστοσύνης (Στάθμιση: 5%)Κατασκευές – Δείκτης Εμπιστοσύνης (Στάθμιση: 5%)

Τον **Οκτώβριο** (2016) ο δείκτης **οικονομικού κλίματος** (93,8 μονάδες δείκτη (ΜΔ)) **βελτιώθηκε** κατά +2,4 ΜΔ σε σχέση με το **Σεπτέμβριο** και **βελτιώθηκε** κατά +6,7 ΜΔ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

Τον **Οκτώβριο** (2016) ο δείκτης εμπιστοσύνης στη **βιομηχανία** (-4,7 ΜΔ) **βελτιώθηκε** κατά +1,5 ΜΔ σε σχέση με το **Σεπτέμβριο** και **βελτιώθηκε** κατά +14,9 ΜΔ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

Τον **Οκτώβριο** (2016) ο δείκτης εμπιστοσύνης στις **υπηρεσίες** (1,3 ΜΔ) **βελτιώθηκε** κατά +8,2 ΜΔ σε σχέση με το **Σεπτέμβριο** και **βελτιώθηκε** κατά +15,6 ΜΔ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

Τον **Οκτώβριο** (2016) ο δείκτης εμπιστοσύνης **καταναλωτή** (-63,6 ΜΔ) **βελτιώθηκε** κατά +2,3 ΜΔ σε σχέση με το **Σεπτέμβριο** και **επιδεινώθηκε** κατά -4,0 ΜΔ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

Τον **Οκτώβριο** (2016) ο δείκτης εμπιστοσύνης στο **λιανικό εμπόριο** (10,7 ΜΔ) **επιδεινώθηκε** κατά -4,3 ΜΔ σε σχέση με το **Σεπτέμβριο** και **βελτιώθηκε** κατά +26,0 ΜΔ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

Τον **Οκτώβριο** (2016) ο δείκτης εμπιστοσύνης στις **κατασκευές** (-67,1 ΜΔ) **επιδεινώθηκε** κατά -7,6 ΜΔ σε σχέση με το **Σεπτέμβριο** και **επιδεινώθηκε** κατά -17,7 ΜΔ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

Πίνακας Α6: Βασικά Μακροοικονομικά - Μικροοικονομικά Μεγέθη της Ελληνικής Οικονομίας (χωρίς τη δημοσίευση των στοιχείων του ΑΕΠ Q3 2016)																
Ενημέρωση: 18/11/2016																
Μεταβλητές		Στοιχ.	Πηγή	Παράθεση	Εποχ. Διόρθ.	Τελευταία Παρατήρηση	Παρατήρηση Προηγούμενης Περιόδου		Παρατηρήσεις Παρελθόντων Ετών							
Βασική Επισκόπηση																
Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν	γ	(1), (7)	Δ (λογ. %)	-	-0.23%	2015	0.65%	2014	-3.20%	2013	-7.30%	2012	-9.13%	2011	-5.48%	2010
Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν			€ δις		185.08		185.51		184.31		190.39		205.39		226.03	
Ονομαστικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν					176.02		177.56		180.39		191.20		207.03		226.03	
Ποσοστό Ανεργίας			%		24.90%		26.49%		27.47%		24.44%		17.87%		12.72%	
Εθνικός Δείκτης Τιμών Καταναλωτή			Δ (λογ. %)		-1.73%		-1.31%		-0.92%		1.51%		3.34%		4.71%	
Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή					-1.09%		-1.39%		-0.85%		1.04%		3.13%		4.70%	
Αποπληθυσιαστές Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος					-0.90%		-2.25%		-2.49%		-0.36%		0.81%		0.76%	
Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν	q		Δ (αριθ. %)	Ναι	-0.95%	2016 Q2	-0.97%	2016 Q1	0.82%	2015 Q2	0.17%	2014 Q2	-3.49%	2013 Q2	-8.35%	2012 Q2
Ποσοστό Ανεργίας	m		%		0.17%		-0.17%		0.15%		-0.32%		-0.04%		-1.72%	
Εθνικός Δείκτης Τιμών Καταναλωτή			Δ (λογ. %)	Όχι	-0.48%	2016 Q2	-0.97%	2016 Q1	-0.92%	2015 Q2	-1.68%	2014 Q2	-1.99%	2013 Q2	1.62%	2012 Q2
Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή					0.58%		-0.06%		-0.10%		-1.80%		-1.89%		0.92%	
Αποπληθυσιαστές Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος	q			Ναι	1.51%	2016 Q2	-0.06%	2016 Q1	-0.74%	2015 Q2	-3.20%	2014 Q2	-2.12%	2013 Q2	-0.02%	2012 Q2
Σύνιστ. Πραγμ. Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος																
Πραγμ. Ιδιωτική Καταναλ. (Νοικοκυριά και ΜΚΙΕΝ)	q	(1), (7)	Δ (λογ. %)	Ναι	-1.72%	2016 Q2	-1.02%	2016 Q1	1.64%	2015 Q2	0.13%	2014 Q2	-2.95%	2013 Q2	-8.79%	2012 Q2
Πραγμ. Δημόσια Καταναλωση					-2.66%		-2.55%		-1.47%		1.94%		8.11%		-6.94%	
Πραγμ. Επενδύσεις Παγίων (Ιδιωτικές και Δημόσιες)					6.97%		-2.53%		0.11%		-7.65%		-11.83%		-21.21%	
Πραγμ. Εξαγωγές (Αγαθά και Υπηρεσίες)					-11.38%		-11.51%		1.51%		4.72%		4.68%		-1.43%	
Πραγμ. Εισαγωγές (Αγαθά και Υπηρεσίες)					-7.13%		-11.86%		-3.28%		9.70%		-2.82%		-12.58%	
Αποτελεσματικότητα																
Πραγμ. Παραγωγική της Εργασίας (ανά άτομο)	q	(4), (7)	Δ (λογ. %)	Όχι	-1.65%	2016 Q2	-3.31%	2016 Q1	-1.02%	2015 Q2	0.82%	2014 Q2	0.21%	2013 Q2	-1.52%	2012 Q2
Πραγμ. Παραγωγική της Εργασίας (ανά ώρα εργασίας)					-2.00%		-5.83%		-1.04%		2.56%		-0.85%		-1.77%	
Ονομ. Μοναδ. Κόστος Εργασίας (ανά άτομο)					2.46%		3.53%		-3.17%		-5.76%		-5.54%		-0.70%	
Ονομ. Μοναδ. Κόστος Εργασίας (ανά ώρα εργασίας)					3.19%		3.50%		-2.66%		-6.62%		-4.45%		-0.39%	
Αγορά Εργασίας																
Απασχολούμενοι	m	(1), (7)	χιλ. άτομα	Ναι	3687.5	Auy-16	3694.5	Ιουλ-16	3629.8	Auy-15	3546.0	Auy-14	3510.2	Auy-13	3637.2	Auy-12
Ανεργοί					1126.5		1124.8		1186.3		1260.5		1346.8		1255.2	
Εργατικό Δυναμικό					4814.0		4819.3		4816.1		4806.5		4857.0		4892.4	
Μη Ενεργός Πληθυσμός					3228.4		3226.2		3264.8		3321.6		3321.0		3343.7	
Αγορά Ακινήτων																
Δείκτης Τιμών Διαμερισμάτων	q	(2), (7)	Δ (λογ. %)	Όχι	-2.61%	2016 Q2	-4.77%	2016 Q1	-4.97%	2015 Q2	-8.26%	2014 Q2	-11.92%	2013 Q2	-10.85%	2012 Q2
Συνολική Οικ. Δραστηριότητα (αριθμός αδειών)	m	(1), (7)			16.64%	Auy-16	35.41%	Ιουλ-16	-11.41%	Auy-15	-19.85%	Auy-14	-10.50%	Auy-13	-48.18%	Auy-12
Βιομηχανία και Εμπόριο																
Δείκτης Υπευθύνων Προμηθειών (PMI)	m	(6), (7)	ΜΔ	Ναι	48.6	Οκτ-16	49.2	Σεπ-16	47.3	Οκτ-15	48.8	Οκτ-14	47.3	Οκτ-13	41.0	Οκτ-12
Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής		(1), (7)	Δ (λογ. %)		0.06%	2016 Q2	0.74%	Auy-16	3.21%	Σεπ-15	-4.19%	Σεπ-14	-2.96%	Σεπ-13	-5.35%	Σεπ-12
Δείκτης Κύκλου Εργασιών στη Βιομηχανία					0.21%	Auy-16	-6.42%	Ιουλ-16	-18.00%	Auy-15	-3.83%	Auy-14	0.53%	Auy-13	2.94%	Auy-12
Δείκτης Κύκλου Εργασιών στο Λιανικό Εμπόριο					-3.33%		6.44%		-4.55%		2.95%		-10.32%		-9.26%	
Δείκτης Όγκου στο Λιανικό Εμπόριο					-2.66%		8.57%		-2.44%		2.14%		-9.07%		-11.47%	
Δείκτης Κύκλου Εργασιών στο Χονδρικό Εμπόριο	q	(1), (7)			-4.01%	2016 Q2	-5.00%	2016 Q1	-3.85%	2015 Q2	-0.30%	2014 Q2	-10.09%	2013 Q2	-15.68%	2012 Q2
Δείκτης Κύκλου Εργασιών στον Τομέα των Αυτοκιν.					14.34%		-1.04%		4.95%		25.53%		-3.39%		-39.25%	
Εξωτερικός Τομέας																
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (Α+Β+Γ+Δ)	m	(2), (7)	Σ12m € δις	Όχι	-0.35	Auy-16	0.02	Ιουλ-16	-1.94	Auy-15	-2.21	Auy-14	-3.73	Auy-13	-12.06	Auy-12
Α. Ισοζύγιο Αγαθών (Α1+Α2+Α3)					-16.57		-16.58		-19.28		-21.63		-19.73		-22.77	
Α1. Καυσίμων					-2.73		-3.15		-5.41		-6.14		-6.43		-8.88	
Α2. Πλοίων					-0.17		-0.18		-0.75		-2.48		-1.06		-1.60	
Α3. Χωρίς Καύσιμα και Πλοία					-13.67		-13.25		-13.12		-13.01		-12.24		-12.28	
Β. Ισοζύγιο Υπηρεσιών (Β1+Β2+Β3)					14.99		15.23		18.13		17.70		14.91		14.27	
Β1. Ταξιδιωτικό					11.27		11.62		12.18		11.17		9.79		8.49	
Β2. Μεταφορών					3.16		3.12		5.93		6.38		5.35		6.40	
Β3. Λοιπών Υπηρεσιών					0.56		0.49		0.03		0.15		-0.23		-0.62	
Γ. Ισοζύγιο Πρωτογενών Εισοδημάτων (Γ1+Γ2+Γ3)					1.40		1.52		0.19		1.24		0.08		-2.50	
Γ1. Αμοιβών και Μισθών					-0.09		-0.08		-0.33		0.22		0.25		-0.30	
Γ2. Τόκων, Μερισμάτων και Κερδών					-1.55		-1.46		-1.90		-1.52		-2.20		-4.60	
Γ3. Λοιπών Πρωτογενών Εισοδημάτων					3.03		3.06		2.42		2.99		2.53		2.40	
Δ. Ισοζύγιο Δευτερογενών Εισοδημάτων (Δ1+Δ2)					-0.17		-0.15		-0.99		0.48		1.01		-1.06	
Δ1. Γενικής Κυβέρνησης					-0.40		-0.37		-1.03		0.12		0.56		-0.99	
Δ2. Λοιπών Τομέων					0.23		0.22		0.05		0.36		0.45		-0.07	
Δημοσιονομικά Στοιχεία (Γενική Κυβέρνηση)																
Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης % του ΑΕΠ	γ	(1), (7)	%	-	-7.20%	2015	-3.60%	2014	-13.00%	2013	-8.80%	2012	-10.20%	2011	-11.20%	2010
Πρωτογενές Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης % του ΑΕΠ					-3.40%		0.40%		-9.00%		-3.70%		-2.90%		-5.30%	
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης % του ΑΕΠ					176.90%		180.10%		177.70%		159.60%		172.00%		146.20%	
Κυβέρνηση (Εκτέλεση Κρατικού Προϋπολογισμού)																
Α. Καθαρά Έσοδα Κρατικού Προϋπολογισμού (Π)	-	(5), (7)	€ δις	-	42.80	Οκτ-16	37.82	Σεπ-16	31.95	Auy-16	28.00	Ιουλ-16	22.99	Ιουν-16	19.21	Μαϊ-16
Β. Καθαρά Έσοδα Κρατικού Προϋπολογισμού (Σ)					41.23		37.31		32.53		28.64		22.85		18.88	
Απόκλιση - Έσοδα (Α-Β)					1.57		0.51		-0.59		-0.64		0.13		0.33	
Γ. Δαπάνες Κρατικού Προϋπολογισμού (Π)					41.50		37.23		32.99		28.83		24.00		20.02	
Δ. Δαπάνες Κρατικού Προϋπολογισμού (Σ)					44.73		40.33		36.41		32.13		27.35		22.76	
Απόκλιση - Δαπάνες (Γ-Δ)					-3.23		-3.10		-3.43		-3.30		-3.35		-2.74	
Πρωτογενές Αποτέλ. Κρατικού Προϋπολογισμού (Π)					6.50		5.44		3.75		3.55		2.47		2.28	
Πρωτογενές Αποτέλ. Κρατικού Προϋπολογισμού (Σ)					1.79		1.91		0.98		0.87		-1.03		-0.82	
Ισοζύγιο Κρατικού Προϋπολογισμού (Π)					1.31		0.59		-1.04		-0.83		-1.01		-0.81	
Ισοζύγιο Κρατικού Προϋπολογισμού (Σ)					-3.50		-3.02		-3.88		-3.49		-4.49		-3.88	
Επιτόκια Αναφοράς Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας																
Διευκόλυνση Αποδοχής Καταθέσεων	-	(2), (7)	%	-	-0.40%	16/3/16	-0.30%	9/12/14	-0.20%	10/9/14	-0.10%	11/6/14	0.00%	13/11/13	0.00%	8/5/13
Διευκόλυνση Σταθερού Επιτοκίου					0.00%		0.05%		0.05%		0.15%		0.25%		0.50%	
Διευκόλυνση Οριακής Χρηματοδότησης					0.25%		0.30%		0.30%		0.40%		0.75%		1.00%	
Τίτλοι Ελληνικού Δημοσίου και Τραπεζικά Επιτόκια																
Απόδοση Τίτλων Ελληνικού Δημοσίου (10 έτη)	m	(2), (7)	%	-	8.33%	Οκτ-16	8.34%	Auy-16	7.81%	Οκτ-15	7.26%	Οκτ-14	8.74%	Οκτ-13	17.96%	Οκτ-12
Τραπεζικό Μέσο Επιτόκιο Καταθέσεων (νέων)					0.38%	Σεπ-16	0.42%	Auy-16	0.69%	Σεπ-15	1.32%	Σεπ-14	1.96%	Σεπ-13	2.75%	Σεπ-12
Τραπεζικό Μέσο Επιτόκιο Δανείων (νέων)					4.70%		4.96%		4.79%		5.21%		5.56%		5.77%	
Τραπεζικό Μέσο Επιτόκιο Καταθέσεων (υφιστάμενων)					0.39%		0.41%		0.73%		1.52%		2.32%		2.86%	
Τραπεζικό Μέσο Επιτόκιο Δανείων (υφιστάμενων)					4.88%		4.90%		5.07%		5.29%		5.67%		5.89%	
Χρηματοδότηση																
Γενικό Σύνολο Χρηματοδότησης (Α+Β+Γ+Δ)	m	(2), (7)	€ δις	Όχι	219.68	Σεπ-16	221.04	Auy-16	227.95	Σεπ-15	230.63	Σεπ-14	241.10	Σεπ-13	261.06	Σεπ-12
Α. Γενική Κυβέρνηση					21.67		22.30		23.18		18.25		20.51		29.63	
Β. Ιδιωτικές Επιχειρήσεις					93.48		93.82		96.59		101.12		105.03		110.32	
Γ. Ιδιώτες και ΙΜΚΙ					91.35		91.70		94.69		97.78		102.17		107.15	
Δ. Αγορές, Ελεύθ. Επανεπενδύσεις και Ατομικές Επιχ.					13.17		13.22		13.49		13.48		13.39		13.96	
Καταθέσεις και Ρέψα																
Σύνολο Καταθέσεων και Ρέψα (Α+Β+Γ+Δ)	m	(2), (7)	€ δις	Όχι	158.64	Σεπ-16	158.65	Auy-16	158.91	Σεπ-15	214.23	Σεπ-14	214.37	Σεπ-13	209.99	Σεπ-12
Α. Κάτοικα Εσωτερικού (Α1+Α2+Α3)					133.88		133.89		130.54		178.75		178.62		163.21	
Α1. Γενική Κυβέρνηση					10.41		10.00		8.87		14.01		17.27		8.88	
Α2. Ιδιωτικές Επιχειρήσεις (Α2.1+Α2.2+Α2.3)					21.25		21.62		19.99		28.94		26.11		23.40	
Α2.1. Ασφαλιστικές Επιχειρήσεις					1.10		1.54		1.79		2.76		3.09		2.26	
Α2.2. Λοιπά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα					3.71		3.68		3.74		4.95		4.57		3.33	
Α2.3. Μη Χρηματοπιστωτικές Επιχειρήσεις					16.44		16.41		14.46		21.23		18.45		17.81	
Α3. Νοικοκυριά και ΙΜΚΙ					102.22		102.27		101.68		135.81		135.24		130.93	
Β. Κάτοικα Λοιπών Χωρών Ευρωζώνης					2.40		2.44		1.21		1.47		1.39		1.46	
Γ. Μη Κάτοικα Ευρωζώνης					5.05		4.86		8							

Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης & Έρευνας Διεθνών Κεφαλαιαγορών

Δρ. Πλάτων Μονοκρούσος
Επικεφαλής Οικονομολόγος Ομίλου Eurobank

Δρ. Τάσος Αναστασάτος
Αναπληρωτής Επικεφαλής Οικονομολόγος Ομίλου Eurobank

Ιωάννης Γκιώνης: Ερευνητής Οικονομολόγος
Δρ. Στυλιανός Γώγος: Οικονομικός Αναλυτής
Άννα Δημητριάδου: Οικονομική Αναλύτρια
Όλγα Κοσμά: Ερευνήτρια Οικονομολόγος
Αρκαδία Κωνσταντοπούλου: Βοηθός Ερευνητικής Ομάδας
Παρασκευή Πετροπούλου: Οικονομική Αναλύτρια G10
Δρ. Θεόδωρος Σταματίου: Ανώτερος Οικονομολόγος
Ευαγγελία Τσιαμπάου: Οικονομική Αναλύτρια
Γαλάτεια Φωκά: Ερευνήτρια Οικονομολόγος
Άννα Μαρία Παπουτσάκη

Eurobank Ergasias SA, 8 Othonos Str., 10557 Athens, tel: +30 210 33 37 000, fax: +30 210 33 37 190, contact email: Research@eurobank.gr

Eurobank Οικονομικές Μελέτες

Περισσότερες εκδόσεις μας διαθέσιμες στο <http://www.eurobank.gr/research>

- **Daily Overview of Global markets & the SEE Region:** Ημερήσια επισκόπηση με τις βασικές μακροοικονομικές εξελίξεις στην αγορά της Ελλάδας και τις παγκόσμιες αγορές
- **Greece Macro Monitor:** Περιοδική έκδοση για τις τελευταίες οικονομικές εξελίξεις της αγοράς της Ελλάδας
- **Regional Economics & Market Strategy Monthly:** Μηνιαία έκδοση για την οικονομία και τις εξελίξεις της αγοράς ανά περιοχή
- **Global Economy & Markets Monthly:** Μηνιαία ανασκόπηση της διεθνούς οικονομίας και των χρηματοπιστωτικών αγορών

Εγγραφείτε ηλεκτρονικά στο: <http://www.eurobank.gr/research>
Ακολουθήστε μας στο twitter: http://twitter.com/Eurobank_Group

